

Szczegółowa lista ryzyk oraz działania minimalizujące ryzyka

Ryzyka przyrodnicze:

1. Zagrożenie pożarowe:

Działanie minimalizujące: Monitorowanie i zarządzanie paliwem (biomasą) w lasach wyłączonych, aby minimalizować ryzyko pożarów.

2. Ochrona przed szkodnikami i chorobami:

Działanie minimalizujące: Zapewnienie odpowiednich zabiegów ochronnych w lasach sąsiadujących z wyłączonymi obszarami, aby zapobiec defoliacji drzew i rozprzestrzenianiu się szkodników. Podejmowanie działań ochronnych w lasach wyłączonych, w tym interwencje w przypadkach zagrożeń zgodnie z zasadami ochrony eurościslej oraz działania ochronne w sąsiednich lasach.

3. Znaczenie ochrony ekosystemów:

Działanie minimalizujące: Edukacja i promowanie ochrony procesów naturalnych i bioróżnorodności jako kluczowych elementów strategii zarządzania leśnego.

4. Zagrożenie związane z inwazjami biologicznymi:

Działanie minimalizujące: Monitorowanie i kontrola potencjalnych inwazji gatunków obcych na obszarach nieobjętych ochroną. Podejmowanie działań ochronnych w lasach wyłączonych, w tym interwencje w przypadkach zagrożeń zgodnie z zasadami ochrony eurościslej oraz działania ochronne w sąsiednich lasach.

5. Emisja CO₂ z zamierających drzewostanów:

Działanie minimalizujące: Ocena i zarządzanie emisjami dwutlenku węgla z lasów poddanych wyłączeniu.

6. Utrata pokrywy leśnej i zmiany klimatyczne:

Działanie minimalizujące: Analiza wpływu zmian klimatycznych na pokrywę leśną i odpowiednie dostosowanie strategii zarządzania leśnego.

Prawne i organizacyjne:

1. Ponoszenie odpowiedzialności przez nadleśniczych za zły stan sanitarny lasu i niebezpieczeństwo z tym związane:

Działanie minimalizujące: Klarowne określenie obowiązków i odpowiedzialności nadleśniczych za stan sanitarny lasu na obszarach wyłączonych. Zmiana obowiązującego prawa dotyczącego odpowiedzialności nadleśniczych za stan lasu oraz opracowanie precyzyjnego programu wyłączeń.

2. Niedostosowane prawo do ustaleń w ramach ONoL:

Działanie minimalizujące: Konieczność aktualizacji przepisów prawa leśnego, aby jasno określić procedury i zakres działań związanych z wyłączeniami.

3. Trudność w przygotowaniu podstaw legislacyjnych:

Działanie minimalizujące: Zapewnienie odpowiedniego przygotowania i konsultacji przed wprowadzeniem zmian legislacyjnych dotyczących wyłączeń lasów.

Społeczno-ekonomiczne:

1. Ryzyko problemów z dostępnością drewna na rynku

Działanie minimalizujące: Monitorowanie i zarządzanie dostępnością drewna na rynku, aby zapobiec zastępowaniu go materiałami obciążającymi środowisko. Mobilizacja baz surowcowych poprzez intensyfikację produkcji drewna poza lasem i różnicowanie gospodarki leśnej. Redukcja wykorzystania drewna do celów energetycznych poprzez kontrolę jakości spalanego drewna i eliminację dopłat do spalania biomasy. Wprowadzenie zakazu eksportu drewna gatunków liściastych poza UE, z zachowaniem preferencyjnego dostępu do funduszy na transformację energetyczną dla dotkniętych gmin.

2. Ryzyko wzrostu cen drewna

Działanie minimalizujące: Analiza wpływu zmiany stosunku podaży do popytu na ceny drewna oraz przygotowanie strategii zarządzania rynkiem.

3. Ryzyko zmiany struktury pozyskanego drewna

Działanie minimalizujące: Dostosowanie strategii pozyskiwania drewna do zmieniającej się struktury sortymentowej i gatunkowej, w tym promowanie zrównoważonego zarządzania.

4. Ryzyko negatywnych konsekwencji dla lokalnych społeczności

Działanie minimalizujące: Tworzenie programów wsparcia dla małych firm leśnych i zuli, które mogą być szczególnie dotknięte ograniczeniami w pozyskiwaniu drewna. Organizacja kampanii informacyjnych dotyczących zbioru płodów runa leśnego na terenach z ograniczeniami/wyłączeniami cięć.

5. Ryzyko przemian zawodowych i utraty miejsc pracy

Działanie minimalizujące: Opracowanie programów przekwalifikowania dla pracowników branży leśnej oraz wsparcie w poszukiwaniu nowych możliwości zatrudnienia. Wsparcie dla firm z sektora leśno-drzewnego w przebranżawianiu się, obejmujące programy szkoleniowe i wsparcie finansowe. Utworzenie funduszu kompensacyjnego dla osób i firm dotkniętych skutkami wyłączeń. Zapewnienie publicznej gwarancji zatrudnienia poprzez stworzenie miejsc pracy w usługach publicznych na terenach dotkniętych wyłączeniami.

6. Ryzyko negatywnego wpływu na społeczności lokalne

Działanie minimalizujące: Konsultacje społeczne i edukacja dotycząca specyfiki przemysłu drzewnego oraz przejrzyste kryteria wyłączenia lasów. Utworzenie sieci ambasadorów do informowania lokalnych społeczności o planowanych zmianach.

7. Ryzyko społeczno-ekonomicznych konsekwencji wyłączeń

Działanie minimalizujące: Analiza i zarządzanie konsekwencjami społeczno-ekonomicznymi akumulacji wyłączeń na małych obszarach, z uwzględnieniem równomiernego rozłożenia wpływu na cały kraj. Utworzenie funduszu kompensacyjnego dla osób i firm dotkniętych skutkami wyłączeń.

8. Ryzyko odpływu mieszkańców z lokalnych społeczności

Działanie minimalizujące: Zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla społeczności wiejskich dotkniętych wyłączeniami, aby zapobiec odpływowi mieszkańców do większych miast.

9. Ryzyko braku akceptacji społecznej dla działań

Działanie minimalizujące: Konsultacje i komunikacja z lokalnymi społecznościami w celu zapewnienia akceptacji dla działań minimalizujących ryzyka związane z wyłączeniami lasów. Przeprowadzenie kampanii informacyjnych dla społeczeństwa w celu zwiększenia zrozumienia społecznego dla wyłączeń lasów.

Organizacyjne dotyczące procesu wyłączeń:

1. Ryzyko braku jasno sformułowanego celu wyłączenia

Działanie minimalizujące: Konieczność sprecyzowania celów wyłączenia lasów z użytkowania, aby uniknąć rozmycia i zapewnić spójność działań.

2. Ryzyko niewystarczających analiz i bilansów przed planowaniem wyłączeń

Działanie minimalizujące: Przeprowadzenie kompleksowych analiz gospodarczo-społecznych oraz bilansów społecznych, ekonomicznych i przyrodniczych przed podejmowaniem decyzji o wyłączeniach. Dokładne analizy przyrodnicze przed wyłączeniem lasów, aby ocenić ich stan i potrzebę ochrony.

3. Ryzyko braku odpowiedniego ciała decyzyjnego

Działanie minimalizujące: Ustanowienie odpowiedniego ciała decyzyjnego zajmującego się procesem wyłączenia lasów z użytkowania, aby zapewnić przejrzystość i skuteczność decyzji.

4. Ryzyko słabej komunikacji i braku otwartości na zmiany

Działanie minimalizujące: Poprawa komunikacji między interesariuszami i otwarcie na różnorodne podejścia do zarządzania lasem, zamiast pozostawania w jednostronnej koncepcji "drzewostanowej".

5. Ryzyko nieadekwatności aktualnych ram prawnych

Działanie minimalizujące: Monitorowanie i aktualizacja ram prawnych związanych z wyłączeniem lasów, aby zapewnić adekwatność do zmieniających się warunków i potrzeb.

6. Ryzyko gwałtownych zmian wprowadzanych bez stopniowego podejścia

Działanie minimalizujące: Unikanie gwałtownych zmian i zapewnienie stopniowego wprowadzania decyzji dotyczących wyłączeń lasów z użytkowania.

7. Ryzyko braku elastyczności w celach ilościowych

Działanie minimalizujące: Rozważenie elastyczności w przyjętych celach ilościowych (np. 20% wyłączonych lasów), aby umożliwić dostosowanie do zmieniających się potrzeb i warunków klimatycznych.

8. Ryzyko niewystarczającego rozważenia alternatywnych rozwiązań

Działanie minimalizujące: Dyskusja na temat możliwości zmian zasad użytkowania na pozostałych obszarach leśnych oraz dostosowanie się do aktualnej sytuacji klimatycznej, np. poprzez zmniejszenie wieku rębności.

Pozostałe działania minimalizujące:

1. Unikanie koncentracji dużych wyłączeń w pojedynczych nadleśnictwach, z wyjątkiem uzasadnionych przypadków przyrodniczych.
2. Przyznanie gminom subwencji ekologicznych za świadczenie usług ekosystemowych na terenach dotkniętych wyłączeniami.

Załącznik 4.

3. Wzmocnienie gospodarki cyrkularnej poprzez recykling, upcykling i efektywne wykorzystanie drewna.
4. Przesunięcie pozycji cięć w ramach Planów Urzędzeń Leśnych (PUL) dla doraźnego zmniejszenia negatywnego wpływu na przedsiębiorców.